

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Навчально-науковий медичний інститут
Кафедра Клінічної медицини

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

Мануальні методи фізичної терапії

(назва дисципліни)

підготовки бакалавра (на базі диплому молодшого спеціаліста)
(назва освітнього рівня)

спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» (денна форма навчання)
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійної програми « Фізична терапія, ерготерапія»
(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Силабус навчальної дисципліни «Мануальні методи фізичної терапії» підготовки “бакалавра”, галузі знань — 22 - охорона здоров'я, спеціальності — 227 - фізична терапія, ерготерапія, за освітньо-професійною програмою - фізична терапія, ерготерапія.

Розробник: Сергєєв В.М. доцент, кандидат медичних наук, доцент кафедри клінічної медицини

Силабус навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри
Клінічної медицини

протокол № 2 від 7.10.2020 р.

Завідувач кафедри: (Галей М. М.)

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни подається згідно з навчальним планом спеціальності і представляється у вигляді таблиці 1

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 22 Охорона здоров'я	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4	Спеціальність: 227 Фізична терапія, ерготерапія	Рік навчання 3
ІНДЗ: немає	Освітньо-професійна програма: Фізична терапія, ерготерапія	Семестр 6-ий
	Освітній ступінь: бакалавр	Лекцій 14 год
		Практичні (семінарські) Лабораторні 26 год
		Індивідуальні
		Самостійна робота 74 год
		Консультації 6 год
		Форма контролю: залік
Мова навчання українська		

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП Сергеев В'ячеслав Михайлович
Науковий ступінь кандидат медичних наук
Вчене звання доцент
Посада доцент кафедри клінічної медицини
Контактна інформація 050 542 49 92
Ел. адреса vmsergeev2012@gmail.com
Дні занять: понеділок, вівторок, середа

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу. Мануальна терапія - це історично складена система теоретичних і практичних навичок народної та традиційної медицини, яка успішно використовується для лікування, оздоровлення в якості основного або допоміжного методу, що доповнює систему традиційного лікування та оздоровлення. Мануальна терапія яка показала свою ефективність На протязі всього історичного процесу існування людства, в наш час починає займати провідну роль у відновленні працездатності при різноманітних хворобливих станах. У зв'язку з цим курс лекцій і практичних навичок для студентів з мануальної терапії є актуальним і має важливе практичне значення

2. Пререквізити. Мануальні методи фізичної терапії по своїй суті пов'язані з різними медичними науками (біологія, фізіологія, патофізіологія, анатомія, біохімія, дієтологія тощо) тому, що питання оздоровлення має відношення до покращення роботи усього організму як цілісної системи. Деякі методи нетрадиційного оздоровлення мають єдину суть з фізичними вправами, тісно пов'язані з тренувальним процесом різних видів спорту. До прикладу, метод йогівської системи Хатха Йога: система харчування, дихальних вправ концентрація та медитація, асани можуть бути використані спортсменами будь-якого виду спорту, а також пацієнтами з різноманітними хворобами і хворобливими станами на етапах фізичного відновлення працездатності

Постреквізити. Вивчення мануальних методів фізичної терапії та напрямків її розвитку в історичному аспекті дає можливість студентам більш глибоко зрозуміти значення цілющих можливостей людських рук, долоней каерованих людською свідомістю, які з глибокої давнини вражають нас своєю ефективністю і позитивними наслідками без сучасних медикаментів і об'єктивних методів сучасної діагностики. Знання техніки відновлення працездатності методами мануальної терапії надає можливість майбутньому лікареві почувати себе більш впевнено у питаннях фізичної терапії, ерготерапії, питання встановлення здоров'я у пацієнтів різного напрямку.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

3.1 Метою вивчення курсу мануальної терапії є ознайомлення студентів з основами різних напрямків нетрадиційних методів оздоровлення, які є набуттям досвіду цілих поколінь різних народів, які довели свою високу ефективність при різних розладах здоров'я.

3.2 Завдання вивчення курсу

Основними завданнями вивчення курсу мануальних методів оздоровлення є вивчення теоретичних основ, а також засвоєння практичних навичок для додаткового практичного використання в своїй роботі.

4. Компетентність

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати:

- предметну область та професійну діяльність;
- основні правила роботи в команді при втручаннях
- основні міжособистісні взаємодії у ході виконання мануальних технік;
- основні інформаційні та комунікаційні технології у даній сфері діяльності;
- будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції;
- медичні, психолого-педагогічні аспекти у фізичній терапії.

Після засвоєння курсу студент повинен вміти:

- пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди. Іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я;
- трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії.
- шукати та опрацьовувати інформацію з різних джерел

5. Структура навчальної дисципліни складається зі змістових модулів:

Модуль 1. Анатомо-фізіологічні, патофізіологічні основи мануальної терапії.

Модуль 2. Біокінематична система хребта. Принципи мануальної терапії.

Форма поточного контролю - контрольні роботи

Форма підсумкового контролю - залік.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS. 1 кредит - 30 годин. Форма контролю залік, розподіл балів в межах 100 балів.

Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Тема	Кількість годин, відведених на				
	Лекції	Лабораторні	Самостійні	консультації	Форма контролю балів
Змістовий модуль I. Анатомо-фізіологічні, патофізіологічні основи мануальної терапії.					
Тема 1. Історія розвитку мануальної терапії. Загальні відомості про будову хребта	2	4	12		6
Тема 2. Анатомічна будова шийного, грудного, поперекового, крижового, куприкового відділу хребта	4	4	12	2	6
Тема 3. Міжхребцеві диски, будова і патологічні порушення	2	6	12	2	10
Усього годин за змістовим модулем 1	8	14	36	4	22
Змістовий модуль 2. Біокінематична система хребта. Принципи мануальної терапії					
Тема 4. Адаптаційні можливості хребта. Постава	2	4	14	2	6
Тема 5. Обстеження пацієнта. Покази та протипокази до мануальної терапії Мануальна Діагностика порушень різних відділів хребта	2	4	14		6
Тема 6. Принципи мануальної терапії. Мобілізація різних відділів хребта. Постізометрична релаксація. Техніка виконання	2	4	10		6
Усього годин за змістовим модулем 2	6	12	38	2	18
Види підсумкових робіт					
Модульна контрольна робота № 1					30
Модульна контрольна робота № 2					30
Разом годин	14	26	74	6	100

Форми контролю: дискусія, дебати, тести, тренінг МКР/КР-модульна контрольна робота, реферат.

6.Завдання для самостійного опрацювання.

1. Що означає термін «мануальна терапія»?
2. Які джерела становлять основу мануальної терапії?
3. Хт такі кспав и, осопати, хіропракики?
4. Коли був визнаний офіційно метод мануальної практики?
5. Становлення мануальної терапії науУкраїні.
6. Хто такий М.А. Касьян? Хто такий В.К.Яровий?
7. Яка загальна будова хребта людини?
8. Яка опірна властивість хребта?
9. Які відділи хребта розрізняють?
10. Якими символами прийнято позначати хребет?
11. Яка особливість будови чоловічого та жіночого хребта та тазових кісток
12. Що таке кіфоз та лордоз?
- 13.Особливості будови шийного відділу хребта?
- 14.Яка будова грудного відділу хребта?
- 15.Яка будова поперекового відділу хребта?
16. Що відноситься до істинних та неістинних хребці?
17. Патологічні прояви при шийному остеохондрозі.
- 18 Патологічні прояви при остеохондрозі грудного відділу хребта.
19. Патологічні прояви при остеохондрозу поперекового відділу хребта.
20. Патологічні прояви при остеохондрозу крижового і куприкового відділу хребта?
- 21.З чим може бути пов'язана міжреберна невралгія?
22. Яка будова між хребцевого диску?
- 23.Будова і функція навколо хребтових і навколо сугло
24. Причини руйнувань хребта і дисків.
- 25.Що таке протрузія?
26. Що таке проляпс диска?
27. Що таке грижа Шморлі?
28. Які стадії дислокації диску? й
29. Які причини радикуліту: клініка, принципи мануальної терапії?
30. Яка клінічна картина синдрому хребтової артерії?
- 31.Які прийоми мобілізації при мануальній терапії?
32. Прийоми ізометричної релаксації.
33. Причини блоку суглобів та прийоми розблокування?
34. Які прийоми тракції ви знаєте?
35. Що таке спонділолітез?
- 36.Які ускладнення можливі при мануальній терапії?
37. Покази та проти покази до мануальної терапії.
38. Хвороби кульшового суглоби і методи мануальної терапії при цьому.
39. Сколіоз, причини,наслідки та методи мануальної терапії.
40. Дерматоми, міотоми, остеотоми, їх значення в діагностиці.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента (відвідування занять, уважність. Культура поведінки). Потрібно зацікавити студента навчальним матеріалом. Заохотити його до більш глибокого пізнання теми.

У разі наявності документа, що засвідчує навчання на сертифікованих курсах, онлайн-курсах, які дотичні до тем дисципліни, можливе зарахування певної кількості годин, відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#)

Політика щодо академічної доброчесності передбачає самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень тощо, надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин. Оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

На залік та іспит виносяться основні питання, типові, комплексні завдання, ситуації.

Випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт(наприклад, здати одну із тем, або перездати якусь тему, написавши підсумковий тест.

Форма підсумкового контролю екзамен

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання знань студентів:

- **ступінь** виконання студентами поставлених завдань,
- **якість** знань з технічних засобів реабілітації, проявлених під час лабораторних занять; |
- **рівень** сформованості умінь та навичок практичної роботи студентів як майбутніх фахівців з фізичної реабілітації.

Практичні заняття першого модуля оцінюються максимум у 3 бали: ,

3 бали виставляється, якщо студент ґрунтовно і повно викладає вивчений матеріал щодо особливостей користування технічними засобами й організації реабілітаційної допомоги, практично точно виконує передбачені навички.

2 бали виставляється, якщо студент дає відповідь, що задовільняє тв вимоги, що й на 7-8 балів, але допускає деякі практичні помилки, незначні неточності.

1 бал виставляється, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень, але викладений матеріал не досить послідовно і допускає деякі помилки, але вміє робити узагальнення, подавати основні тези, практичні навички виконує із помилками.

0 виставляється, якщо студент не виявляє знань з вивченого матеріалу.

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка (для заліку)
90-100	Зараховано
82-89	
75-81	
67-74	
60-66	
1-59	Незараховано з можливістю повторного складання

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ РЕСУРСИ

Основна

1. Барвиченко А. Руководство по мануальной терапии // А. Барвиченко, М. Гибадуллин, Р. Райе. – Таллин, 1990. - 236с.
2. Васильева Л,Ф. Мануальная диагностика и терапия // Л. Ф. Васильева Клиническая биомеханика и патобиомеханика. - СПб: ИКФ «Фолиант», 1999. - 400 с.
3. Войтаник С. А. Мануальная терапия дистрофических заболеваний позвоночника // С.А. Войтаник, Б В. Гавата, - К: «Здоровья», 1989. -- 144с.
4. Губенко В. П. Мануальная терапия в вертеброневрологии. - К.: Здоров'я, 2003. - 456 с.
5. Касьян Н. А. Мануальная терапия при остеохондрозе позвоночника. // Н. А. Касьян - К.: Здоров'я, 1988. – 266с.
6. Куничев Л. А. Лечебный массаж. // Л. А. Куничев - К.: Вища школа, 1982. -328 с.
7. Лиев А. А. Мануальная терапия миофасциальных болевых синдромов. // А. А. Лиев - Днепропетровск, 1993. - 128 с.
8. Мурашко Н. К. Дифференциально-диагностические критерии при жалобах на головокружение // Здоровье Украины.. Киев. - 2010. - С. 37
9. Мурашко Н. К. Рефлексотерапія : національний підручник / Н. К. Мурашко, О. Г. Морозова та ін. ; за ред. д. мед. н., проф., зав кафедри неврології і рефлексотерапії Н. К. Мурашко, д. мед. н., проф., зав кафедри О.Г. Морозової. - I том. - К.: ТОВ «СІК ГРКП УКРАЇНА», 2013. - 480 с.
10. Мурашко Н. К. Рефлексотерапія : національний підручник / Н. К. Мурашко, О.Г. Морозова та ін. ; за ред. д. мед. н., проф., зав кафедри неврології і рефлексотерапії Н. К. Мурашко, д. мед. н., проф., зав кафедри рефлексотерапії О.Г. Морозової. - I том. - К.: ТОВ «СІК ГРКП УКРАЇНА», 2013. - 421 с.
11. Підгорний В. К. Анатомо-фізіологічні основи масажу / Підгорний В. К., Кукуєва В. В. - Черкаси, 1997. - 255 с.
12. Самосюк И. 3. Мануальная, гомеопатическая и рефлексотерапия остеохондроза позвоночника. - К.: Здоров'я, 1992. - 340 с.
13. Самосюк Й. Ф. Акупунктура / Й. Ф. Самосюк, В. Лысенюк. - М. АСТ - - пресс-книга, 2004. - 526 с.
14. Сергеев В. М. Точковый та лінійний масаж I-II ч. / В. М. Сергеев, А.О Альошин, І. О. Бичук. - Луцьк : Вежа-Друк, 2018. - 225 с.

15. Сергеев В.М. Рациональное харчування і секрети довголіття, вид. 3.те доп. / В. М. Сергеев - Луцьк: Вежа-Друк. 2019. - 136 с.

16. Сидоренко П. І. Анатомія та фізіологія людини / П. І. Сидоренко, Г.О. Бондаренко, С. О. Куц - К.: Медицина, 2007. - 248с.

17. Фищенко В. Я., Мартыненко Г. Ф., Шаргородский В. С. Швец В. А. Консервативное лечение остеохондроза позвоночника. -- К.: Здоров'я, 1989. - 220с.

Додаткова

1. Пезешкиан Носсрат. Психосоматика и позитивная психотерапия. вод с немецкого Т.В. Куличенко/Носерат Пезешкиан-М «Медицина».-1996.-464с.

2. Кузнецов В. Ф. Справочник по вертеброневрологии / В. Ф. Кузнецов. – Минск, Беларусь, 2000. - 351 с.

3. Сергеев В.М Точковий та лінійний древньосхідний масаж частина І-ІІ./ В. М. Сергеев, А.О Альошин, І. О. Бичук. - Луцьк : Вежа-Друк, 2011. - 107 с.

4. Сергеев В.М. Відродження. Лікування зціленням-шлях в довголіття. Друге видання ./ В.М. Сергеев.-Луцьк;Вежа-Друк.-2017-104с.

5. Сергеев В.М. Рациональное харчування і секрети довголіття. Друге видання / В.М. Сергеев.-Луцьк.-Вежа-Друк.-2017.-172с.

6. Сергеев В.М. Народні методи оздоровлення / популярні оздоровчі системи. Методичні вказівки/В.М Сергеев, А.О Альошин І.О. Бичук/. Луцьк : Вежа-Друк, 2018.-72с.

7. Сергеев В.М. Нетрадиційні методи оздоровлення/Методичні рекомендації / В.М Сергеев, А.О Альошин, І.О.Бичук/ Луцьк.-Вежа-Друк.-2018.-83с.